

B. n. 1046.

NAČELA PERSPEKTIVE

I

UPORABA IM.

PRVI DIO.

PERSPEKTIVA BEZ UPORABE KRATICA.

NAPISAO

GABRO MARKOVAC,

UMIROVLJENI RAVNAJUĆI UČITELJ NIŽIH PUČKIH ŠKOLA.

CIJENA 1 KRUNU.

U ZAGREBU.

TISAK C. ALBRECHTA (JOS. WITTASEK)

1901.

PRIPOMENA.

Kada sam, učenicom bivši, učio perspektivno crtanje, upućivalo nas u tom tako zvanom vizir-metodom. Rečeno nam je doduše, da se horizontalne ravnine i horizontalni pravci povrh horizonta prividno spuštaju, a oni ispod njega isto tako uzdižu; da se slike usporednica u iščežištu stječu; da su neke, u naravi jednako dugačke crte, prividno kraće, a druge duže i t. d.; nu do koje visine se slike rečenih ravnina i pravaca spuštaju i uzdižu, kako se usporednicama određuje iščežište, kako li se perspektivna dužina odredi: o svem tom nismo ništa čuli ni znali, te su tako naše perspektive bile prije sve drugo, nego perspektive.

Još i dan danas obučavaju neki učitelji svoje učenike tom metodom, a rezultati obuke su im dakako vrlo dvojbene naravi.

Kada me god. 1895. zapalo, da na višoj pučkoj školi obučavam mladež u toj nauci, stao sam ju proučavati, kako ne bih sa svojim učenicima tumarao neutrtom stazom po tmimi. Tako je za pet godina mojega proučavanja nastalo ovo djelce.

Da ono dolazi do skroz pozitivnih, matematičko točnih rezultata, na tom imam u prvom redu da svesrdno zahvalim veleuč. gosp. Juliju Kajetanu, c. kr. profesoru više državne i umjetno-obrtne škole u Beču, koji me je dobrostivo uputio, koja njemačka djela da proučim i prema kojem da svoju perspektivu udesim.

Da se usmjeljujem ovo djelce izdati, i da je ono ovako stegnuto, kratko, najusrdnije se zahvaljujem dobroti veleučenoga gosp. Dra. Davida Segena, kr. profesora na našem sveučilištu, koji je pročitao moju prvobitnu, opširno napisanu perspektivu, te mi velecijenjenim listom od 25/VII. 1899 javio, da je ona „stvarno i metodički valjana“, ali po njegovom sudu odviše razvučena, pa da bi se mogla stegnuti.

Konačno, da sam to djelce izdati mogao, lijepo se zahvaljujem tiskaru, p. n. gosp. Wittaseku, u Zagrebu, koji mi je djelce otisnuo uz najpogodnije uvjete i uz najumjereniju cijenu.

KAZALO.

	Strana
O perspektivi u opće §. 1.	5
Pomoćne ravnine, erte i tačke §. 2.	5
Ravnina slike a) str. 5. i opaska 1. ad a)	7
Horizont b) " 6. i " 1. " b)	7
Vertikala c) " 6. i " 1. " c)	7
Očište (glavna tačka) d) " 7. i " 1. " d)	7
Distancija oka e) " 7. i " 1. " e)	7
Distancione tačke e) " 7.	
Podnožište e) " 7.	

Prvi dio.

A. Perspektivno crtanje bez ikakvih kratica.

Slika tačke § 3.	8
Slike ostalih geom. tvorina § 4.	8
Slike tvorina nalazećih se u istoj zruci ili u istoj ravnini zraka § 5.	9
Slike frontalnih ravnih geom. tvorina §. 6 i 7	9—11
Iščežišta prema ravnini slike nagnutih pravaca §. 8	11—12
Slika kvadratična paralelopipeda u frontalnu položaju §. 9.	13
Iščežište akcidentalnih pravaca §. 10.	14
Perspektivni kutomjer §. 11.	15
Crtaње kutova k zadanom persp. pravcu i razpolovljenje persp. kuta §. 12.	16
Slika horizontalnog kvadrata §. 13	16
Mjerilo perspektivnih dužina §. 14.	17
Djelište pravca §. 15.	17
Odmjerivanje zadanih dužina na frontalnu pravcu § 16	19
Metoda iščežišta §. 17.	20
Distanciona metoda §. 18.	21
Odredba slike kruga §. 19.	22
Odredba slike općenito kosa pravca §. 20.	22
Odredba iščežišta općenito kosa pravca §. 21.	23
Odredba djelišta " " " §. 21.	24

B. Uporaba perspektivnih načela §. 22. 25—28